

Лисаков ОКЖ
Орталық кітапхана

Қостанай өңірі өзі туралы әңгімелейді

(Қостанай облысының 80 жылдығына)
Әдебиеттердің библиографиялық көрсеткіш

Лисаков - 2016

Оқырмандарға

«Қостанай өңірі өзі туралы әңгімеледі» көрсеткішіне облысымыздың пайда болу тарихы туралы әңгімелейтін кезеңді басылымдардан мақалалар мен кітаптар енгізілген. Басылым барысындағы жұмыста Лисаков орталық кітапханасының ақпараттық-библиографиялық аппараты және қоры пайдаланылды. Кезеңді басылымдарды басып шығарылған материалдар және кітаптар әріптер ретімен орналасан.

Бұл көрсеткіш 2006 жылдан 2016 жылғы ақпан бойынша кезеңді қамтыған. Көрсеткіштегі материалдар қазақ және орыс тілдерінде ұсынылады. Библиографиялық көрсеткіш оқырмандардың көпшілік тобы үшін арналған.

АЛҒЫСӨЗ

Биылғы жылы біздің облыс құрылғанына 80 жыл толу мерейін атап өтеді. **Қостанай облысы** — Қазастанның солтүстігінде орналасқан. Ол Қазақстан Республикасының төрт облысымен (Ақтөбе, Қарағанды, Ақмола және Солтүстік Қазақстан) және Ресей Федерациясының үш облысымен көршілес (Орынбор, Челябині, Қорған). Оның өмірбаяны өте қиын және өте қызықты. 1936 жылдың шілдесінде Қазкрайком ВКП (б) Л.И. Мирзоян және Совнарком Қазақ АССР төрағасы У. Исаевпен бірге ЦК КПСС И. Сталинге және КСРО Совнаркомының төрағасы В.Молотовқа Қостанай облысына өзінділік әкімшілік бірлік бөлуін сұрайды. Хатта Қостанай ауқымды, көптеген совхоздар, айтарлықтар егісті алқабы бар, көптеген техникалық құралдар бар және оны алыстан, 700 шаршы метр Ақтөбе облысынан отырып басқарудың мүмкін еместігі жазылған. Хатта ОК құрамында 10 аудан бар Қостанай облысын, жаңадан ұйымдастыруға рұқсат сұраған өтініш жазылған. 1936 жылдың 29 шілдесінде Ақтөбе облысының 11 ауданынан және Пресногорьков ауданы алдыңғы Қарағанды облысынан Қостанай облысы пайда болды.

Қостанай облысының елді мекендері 1582 болып саналатын, оның ішінде облыс орталығы болып табылатын - Қостанай қаласы. Облыста 451,8 мың тұрғындар жасайтын, оның ішінде 47 % - қазақ, 31 %- украиндар, 18% - орыстар.

Облыс 1936 жылы әлсіз шаруашылық базасымен құрылған болатын. Негізгі басымдылық мал шаруашылығы мен егіс бағытындағы ауылшаруашылыққа тиесілі еді.

1936 жылы заманауи Қостанай облысының аумағында КСРО-ның барлық аумағы сияқты қарқынды инустириализация және ұжымдастыру дәуірі белгіленді. Адам өмірі еңбек күндерімен өлшенді.

1997 жылдың 17 маусымында Қазақстан Президентінің Жарлығымен Құстанай қаласының жазылуы орыс тілінде Қостанай қаласына өзгерді, Құстанай облысынан -Қостанай облысына. Сол уақытта Қостанай облысының құрамына қайта таратылған Торғай облысының бөлігі кірді, оның алдыңғы астанасы Арқалық қаласы және 2 ауданды қоса санағанда (Амангелді және Жангелді).

Қостанай облысы екі Ленин орденімен марапатталды (1966-1970). Ленин орденін бірінші рет «өндірісті кеңейтудегі қол жеткізген жетістіктері үшін және бидай, ет, сүт, және өзге де ауылшаруашылық өнімдерін өндіргені үшін». Жарлық 1966 жылғы 28 қазанда жазылған. Ленин атындағы екінші орденмен 1970 жылы: «Еңбекшіл облыстың ауылшаруашылығын дамытудағы қол жеткізген үлкен жетістіктері, белгіленген жоспарды артығынан орындағы және алдымыздағы бесжылдықта бір миллион пұт бидайды мемлекетке сату...».

Бүгінгі таңда Қостанай облысы өзінің нан егіс алқабымен, машина құрастыру кәсіпорындары, жер қойнауындағы кен қорларын қайта өңдеумен атағы шыққан ең ірі аграрлық-өнеркәсіптік аумақ болып табылады.

Әдебиеттер:

Алтын дала : фотокітап / құрастырған. Г. Дильдяев. – Алматы, 2005. – 352 с. – (қаз., орыс, ағыл. тіл.)

Фотокітап Қостанай облысының барлық ауданы туралы әңгімелейлі, оның тарихы, атақты адамдары және қаланы құраушы кәсіпорындар.

Қостанай облысы [Мәтін] : энциклопедия. – Алматы: Арыс, 2006. – 736 с.

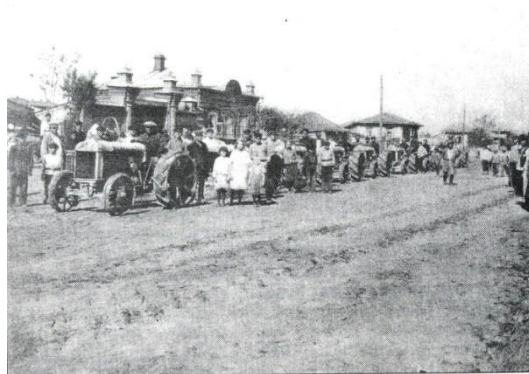
Еліміздің ең бай ауылшаруашылық және өнеркәсіптік өңірлері туралы ақпараттар: облыстың географиялық орналасқан жері, климаты, табиғат ресурстары, тұрғындары, мәдениет және спорттық өмірі.

Қостанай облысы: өткені мен бүгінгі күні [Мәтін]. 2-б. Б. 1. / редак. И. К. Тернов. – Қостанай, 2003. – 409 с.

Бірінші томы өңіріміздің алғашқы мекендеушілері тарихынан басталады, олардың шаруашылық қызметтерін, тұрмысын және өзіндік мәдениетін саралау, 1905-1917 жж. төңкеріліс оқиғаларға және А.Иманов бастаған ұлт азаттық көтеріліске қостанайлықтардың қатысын талдаумен аяқталады.

Қостанай облысы: өткені мен бүгінгі күні [Мәтін]. 2-б. Б. 2. / редак. И. К. Тернов. – Қостанай, 2007. – 508 с.

Облыстың 90 жылда жан-жақты өмірі ашылып жазылған, 1917 жылдан ХХІ ғасырдың басындағы оқиғалардан басталып, аспанға шарықтау және құлдырау, ұлтаралық қатынас, саясаты, экономикасы көрсетілген.

Первые тракторы «Путтиловский фортзон» в Костаное на ул. Калинина. 1924 г.

Қостанай облысы: тарих беттерінен (1936-2006) [Мәтін] : жин. құжаттардан. – Қостанай: Қостанайполиграфиясы, 2006. – 890 с.: сурет.

Жинақ Қостанай облысының тарихы бойынша деректі басылымдар сериясының жалғасы болып табылады. Оған Қостанай облысының тарихы бойынша Қостанай облысы және оның бөлімшелері, ҚР орталық мемлекеттік

мұрағаты және ҚР Президентінің мұрағатында анықталған құжаттар енгізілген. Жинақ өлкеміздің тарихына қызығушы әр адамға қызықты.

Қостанай облысы: Алтын астық аймағы=Щедрость хлебной нивы: фотоальбом / құраст. В. Давыдов. – Алматы: Өнер, 1989. – 208 б.

Облыс тарихы суреттермен көрсетілген.

Қостанай облысы Ұлы Отан соғысы жылдарында майдан және тыл бірлігі=Кустанайская область в годы Великой Отечественной войны: единство фронта и тыла [Мәтін]: құжаттар мен материалдар жинағы. – Қостанай, 2010. – 507 б.

Кітап бірыңғай мұрағаттар, мұражайлар, соғыс ардагерлері және тыл еңбекшілерінің жеке естеліктерінен, құжаттардан негізделген. Майданшылардың батырлықтары туралы материалдармен қатар Қостанайлықтардың Ұлы Жеңіске қосқан орасан еңбектері тылда қалған – әйелдер, балалар, қариялар туралы әңгімелейді.

«Қостанайлықтар» – тыл ерлері. Жеке үлес» = «Кустанайцы – герои тыла. Личный вклад» / бас ред. К. Ү. Укин. – Қостанай: Қостанай баспа алаңы, 2012. – 854 с. – қазақша, орысша.

Кітапта өлкеміздің тарихына біздің қостанайлықтар-жерлестеріміздің есімдерін жазуға талпыныс жасалған, ҰОС батырлары, Қостанай облысының білім көзінде тұрғандар туралы, партия және кеңес органдарын басқарғандар, өндірістік кәсіпорындар, артельдер, колхоздар мен совхоздар басшылары, соғыстан кейінгі халық шаруашылықтарын жаңадан қалыпына келтіргендер туралы.

Қостанай облысының жастар қозғалысы [Мәтін]. Ч. I. (1919-1953) : құжаттар жинағы. – Қостанай, 2005. – 469 с.

1919 жылдан 1953 жылға дейінгі кезеңде Қостанай облысындағы жастар ұйымдарының пайда болуы және дамуы.

Клянусь тебе, страна родная,
Что я земли целинной новосел,
Нигде, ничем вовек не запятнаю
Путевку, что вручил мне КОМСОМОЛ!

Қостанай облысының жастар ұйымы [Мәтін]. Ч. II. (1954-1991гг.): құжаттар жинағы. – Қостанай, 2007. – 480 с.

Бүкіл одақтық лениндік коммунистік жастар одағымен байланысты кеңес кезеңі жастарының көп қырлы қызметтері туралы осы жинақта біле аласыз. Бұған Қазақстан Республикасының тәуелсіздігін алғанға дейінгі жастардың өмірі туралы қызықты құжаттар енгізілген.

Қостанай облысының тыңайған жерлерін және тыл игеру [Мәтін]: құжаттар жинағы. – Қостанай, 2006. – 639 с.

Тыл тарихы - біздің өткеніміздің ең айтулы беттерінің бірі. Тыл Қостанай облысының көрінісін танымастай өзгертті және Қазақстанға миллион пұт дән мен бүтін ерен жүйріктерді тәрбиеледі. Жинақ Қостанай облысының тарихына қызығушылардың барлығына ең ауыр кезеңді және батырлықтарды білуге мүмкіндік береді.

Черныш, П. М., Хан, В. Н. Қостанай облысының корейлері [Мәтін] / П. М. Черныш, В. Н. Хан. – Қостанай, 2000. – 346 с.

Авторлар 1937 жылдан бүгінгі күнге дейінгі Таяу Шығыстан жер аударылған Қостанай облысының корейлері туралы тарихты әңгімелеген.

Дальневосточники, 1936 год.

Черныш, П. М. Қостанай облысының тарихы туралы жазбалар [Мәтін] / П. М. Черныш. – Қостанай, 1995. – 276 с.

Очерктер Челябині, Орынбор, Санкт-Петербург, Алматы мұрағаттарында сақталған, Қостана облысы мұражай қорында және өзге де дерек көздерден, құжаттарды пайдаланумен қатаң деректер негізінде жазылған.

Қостанай облысының этнодемографиялық анытамасы [Мәтін]: ғылыми-анықтамалық басылым / құр. Е. А. Абиль. – Қостанай: Центрум, 2009. – 100 с.

Анықтама Қостанай облысының заманауи көп ұлтты тұрғындарының қалыптасу тарихы туралы мәліметтерді мазмұндайды, оның этникалық, діни және тіл құрамы, негізгі ұлттық мерекелері, әр-түрлі этникалық топтар өкілдерінің жасайтын тығыз орындары.

Кезеңді басылымдардағы басылымдар:

Қостанай облысының құрылуы туралы құжаты [Мәтін]: 70 жыл: деректер мен тұлғалар // Қостанай жаңалықтары. – 2006. – 25 мамыр.

Тарихи-өңірлік мұражайда бірегей құжат бар- ЦК ВКП бас хатшысының атына ҚазССР құрамына жаңа Қостанай қаласын облыс орталығы етіп ұйымдастыру өтініш хаты бар. Бұл құжаттың егжей-тегжейлігі мақалада айтылады.

Дробышев, Александр. Павлов лейтенантынан Жаманбаев генералына дейін [Мәтін] / А. Дробышев // Қостанай жаңалықтары. – 2006. – 5 қыркүйек. – С. 5.

Әңгіме Қостанай облыстық НКВД басқармасының қызметі және оның басшысы туралы.

«Железка» 1912 жылғы [Мәтін] // Қостанай жаңалықтары. – 2015. – 13 қазан.

Қостанай теміржолы вокзалы құрылысының тарихы.

Здоровец, Наталья. Уезден облысқа дейін [Мәтін]: біздің карта / Н. Здоровец // Наша Газета. – 2006. – 27 шілде. – С. 23.

Қостанай облысының аумағы қалай пайда болды? Барлығы неден басталды? Неге келді? Оның шекарасы қалай өзгерді?

Здоровец, Наталья. Облыстың пайда болуы. 1936 [Мәтін] / Н. Здоровец // Наша Газета. – 2006. – 22 маусым. – С. 23.

Қостанай облысының пайда болуы және Қостанай облысының төрағасы атқару комитеті Б.Б. Байдаков туралы мақала.

Судьба первого предисполкома Бахитжана Байдакова была решена этой телеграммой

Здоровец, Наталья. Оқытушылар [Мәтін]: Қостанай облысындағы педагогикалық кадрлардың пайда болуы / Н. Здоровец // Наша Газета. – 2007. – 22 маусым. – С. 30.

Облыстағы орта білімнің дамуы неден басталды, кім педагог бола алды және сол уақыттың оқытушы кадрларының еңбек қағидалары қандай болды.

Выпускницы учительского класса Костанайской женской гимназии (1917-18). Багги на фоне: стилизованные портреты с элементами русской культуры. Фото из фонда областного архива

История, бывшая в употреблении [Мәтін] // Наша Газета. – 2006. – 3 тамыз. – С. 11.

Мақала авторлары Қостанай қ. тарихи ескерткіштері туралы әңгімелейді.

Кузьмичев, А. Менің жерім [Мәтін]: Қостанай облысының 70 жылдығына / А. Кузьмичев // Лисаковская новь. – 2006. – 18 мамыр. – С. 3.

Қостанай облысының құрылуы туралы тарихы және оның пайда болған алғашқы жылдары.

Легкий, Д. Құжаттағы тарихтар [Мәтін] / Д. Легкий // Костанайские новости. – 2013. – 26 қараша. – С. 6.

Қостанайдағы мұрағат ісінің жақсы ұйымдастырылуынан заманауи зерттеушілер билігінде өте ауқымды дереккөздер базасы бар. Мұрағат қызметі неден басталды, және ол мекемені кім басқарғандығы жөнідегі мақала.

Легкий, Д. Олар біздің алғашқылар болатын [Мәтін]: Қостанай облысына 75 жыл / Д. Легкий // Костанайские новости. – 2011. – 9 қыркүйек.

Қостанай облысының пайда болу көздерінде тұрғандар туралы ащы шындық. Олар өз елі және біздің облыс игілігіне еңбек етті, бірақ тұтқындалып, көп жылдар өткен соң ақталды.

Легкий, Д. Облыс орталығының қалыптасуы. Тарих беттері: Қостанай, 1936 [Мәтін] / Д. Легкий // Наш Костанай. – 2012. – 9 тамыз.

Облыс және облыс орталығы туралы тарихи очерк.

Легкий, Д. Шенеунік және партияның түбегейлігі [Мәтін] / Д. Легкий // Костанайские новости. – 2011. – 12 шілде. – С. 5.

Қостанай облысының үш жыл болу қорытындысы.

Медведев, С. Мерейіңмен елім! [Мәтін]: өңір тарихы / С. Медведев // Костанайские новости. – 2006. – 5 қыркүйек.

Не тягаться Штатам с нашими девчатами [Мәтін]: Қостанай облысының 70 жылдығына // Костанайские новости. – 2006. – 6 маусым. – С. 5.

Қостанай облысының қалыптасу кезеңінде қандай оқиғалар орын алды және облыс орталығының құрылысы қалай өрбігендігі туралы мақала.

Алғашқы облыстық газеттер [Мәтін]: бірнеше тармақтағы тарих // Костанайские новости. – 2006. – 3 қазан.

1936 жылдан бастап облыстың баспа қызметі, осы кезеңнен бастап қандай облыстық газеттер басылып шықты.

Райнес, Захар. Көп ұлтты халық [Мәтін]: зерттеу/ З. Райнес // Костанайские новости. – [б.г.].

Қостанай облысы тұрғындарының қалыптасу тарихында үш көші-қон легі маңызды рөл ойнады. Олар облыстағы орналасу, этникалық, демографиялық жағдайдың өзгеруіне айтарлықтай әсерін тигізді. Оның қалай болғандығы туралы мақала авторы өз зерттеуінде әңгімелейді.

Тихановский, Анатолий. Кавказдан көшіп келгендер өмірлерінен [Мәтін]: өңір тарихы / А. Тихановский // Қостанайские новости. – 2016. – 16ақпан. – С. 6.

ҰОс басында Қазақстанға шешендер, ингуштар және кеңестік немістерді жаппай көшіре бастады. Көпшілігін Қостанай облысына орналастырды. Оларды қостанайлық жер қалай қарсы алды, олардың тағдырлары туралы сіздер осы мақалада біле аласыздар.

Тихановский, Анатолий. Бізге жетпіс жыл толды [Мәтін]: облыс мерейіне / А. Тихановский // Қостанайские новости. – 2006. – 19 шілде.

Автор Қостанай облысының анық туған күнін анықтауға тырысады және Қостанайдың негізін салушы – Александр Петрович Константинович туралы әңгімелейді.

Есімнаманың әліпбилік көрсеткіші

1. Байдаков Б.	6,7	11.Мирзоян Л.	4,6,7
2. Бакиров С.	6	12.Павлов Н. А.	7
3. Дейхин Н.	6	13.Саакян А.	7,8
4. Дробышев А.	6	14. Смирнов И.	8
5. Жаманбаев М.	6	15.Сталин В. Г.	4,6
6. Золотухин	8	16.Сипайко А.	8
7. Исаев У.	4,6,7	17.Тихановский А. Е.	8
8. Константинович А. П.	8	18.Тоқтамьсов С.	8
9. Құдабаев	8	19.Тюрин Д.	6
10.Медведев С.	7	20.Худяков Ф. Х.	7

Дереккөздердің көрсеткіштері

Қостанайские новости
Лисаковская новь
Наша Газета
Наш Қостанай

Қысқартылған тізім

ж. –жылғыл.	ҒЫЛЫМИ
газ. – газет	Б. - бет
бс. – басты	ж. - жинақ
Қостан. - Қостанай	құр. –құрастырған

Мазмұны:

1. Оқырмандарға	3
2. Алғысөз	4
3. Кезенді басылымдардан мақалалар	6
4. Әдебиеттер	9
5. Есімнаманың әліпбилік көрсеткіші	12
6. Дереккөздердің көрсеткіштері	12
7. Қысқартылған тізім	12

**Сіздердің ұсыныстарыңыз бен ескертулеріңізді
мына мекенжайға жіберулеріңізді сұраймыз:**

Лисаков қ. 1 ш/а. 41-үй

Т (871433)3-40-30

E-mail: LibraryLis@mail.ru

Құрастырған: ОК библиографы Борисова Т. Н.